

Данканіч Марія Сергіївна
аспірантка кафедри філософії
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
пр. Гагаріна 72, Дніпро, Україна

ГАЙДЕГГЕРІВСЬКА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ «ІДЕЙ» ПЛАТОНА

На думку М. Гайдеггера, через теорію ідей Платона починається процес забуття буття, а поняття істини як відкритої затьмарюється розумінням істини як відповідної правильної репрезентації (ідеї). Це саме те місце, де починається процес забуття буття, що врешті призвело до повної помилки в західноєвропейській думці (нігілізм Ніцше). Те, що традиційно вважалося найціннішим у вченні Платона, а саме теорія ідей, виявляється фатальною помилкою у пізнанні буття. Але це вчення виникло не з нізвідки, воно було результатом певного досвіду пізнання буття, спочатку, за Гайдеггером, що містить недолік. М. Гайдеггер зазначає, що буття Платона наділено принципово важливою рисою: воно трактується як таке, що дає можливість, і, отже, тут, тобто на початку метафізики, в тлумачення буття вводиться якась неоднозначність, а саме: буття, з одного боку, є чистою присутністю, а з іншого – буття робить можливим існуюче. Неоднозначність буття як ідеї (чиста присутність і розширення можливостей) виявляється також у тому, що через інтерпретацію буття як ідеї робиться натяк на «погляд», на пізнання людини. Бути таким же видимим – це присутність, але водночас це те, що людина ставить перед очима. М. Гайдеггер звертається до античної філософії не лише для того, щоб «захоплюватися багатством» її ідейного змісту. Німецький мислитель прагне знайти теоретичне підтвердження своєї філософської онтогнозоологічної концепції в давньогрецькій філософії. З погляду М. Гайдеггера його вчення про існування означає, з одного боку, розрив із усією попередньою (починаючи з Сократа) раціоналістичною філософською традицією, з іншого – продовження досократичної лінії у філософії у її аспекті, який до цього часу мав бути «Забутим», отже, в аспекті дорефлексивного образно-поетичного сприйняття світу. М. Гайдеггер приділяє особливу увагу питанню способів пізнання цього «буття», яке може розгортатися лише за лініями його дорефлексивного розуміння.

Ключові слова: ідея, забуття буття, філософія Платона, інтерпретація.

Вступ. Для Платона, який продовжував онтологічну традицію Парменіда, справжнє буття є царство ідей. І, як стверджує О. Лосев, найскладнішим для розуміння якраз таки і є платонівське вчення про так звані ідеї. Якщо для Сократа ідея була тільки «логічним» визначенням (або феноменологічним описом речі), що доходив до цільової структури, то для Платона, як відомо, вона знову виявляється буттям. «Ідея» у Платона і є буття. Тут він повертається до онтологізму досократиків, хоча це буття тепер уже не фізичне або не просто фізичне. М. Бердяєв зазначав, що у «бутті як царстві ідей» Платон вбачав рухливий і множинний чуттєвий світ і водночас Платон стверджує примат добра, блага над буттям, і від цього можна йти і до іншої традиції у філософії [2, с. 87].

Світ ідей, вічний і незмінний, являє собою вже не єдине буття Парменіда, але ієрархічно впорядковану, розмежовану структуру. На вершині цієї ієрархії стоїть ідея Блага. Що це таке? «Так ось, те, що надає пізнаванню речам істинність, а людину наділяє здатністю пізнавати, це ти і вважай ідеєю блага – причиною знання і пізнаваності істини. Як не прекрасно і те і інше – пізнання і істина, але якщо ідею блага ти будеш вважати чимось ще більш прекрасним, ти будеш правий, – говорить в «Державі» Платон [9, с. 291]. Платон стверджує, що благо як таке важко досягнути людському розуму, оскільки воно проявляється у прекрасному і істинному. І якщо ми не в змозі вловити благо однією ідеєю, міркує Платон, «то зловимо його трьома – красою, пропорційністю і істиною; склавши їх як би воедино, ми скажемо, що це і є дійсна причина того, що міститься в суміші і завдяки їй доброта сама суміш стає благом [9, с. 75].

Виникає питання: що ж таке платонівські ідеї? Дослідники кілька століть всіляко аналізували в своїх інтерпретаціях платонівські «ідеї». Але все ж слід зупинитися на основному. Таких основних тлумачень можна вказати принаймні чотири:

- 1) абстрактно-метафізичне (Целлер): ідеї суть гіпостазовані поняття;
- 2) феноменологічне (Фуйе, Стюарт): ідеї суть наочно дані художні об'єкти;
- 3) трансцендентальне (кантіанці на чолі з П.Наторпом): ідеї суть логічні методи, чисто смислові «способи можливості» пізнання;
- 4) діалектико-міфологічне (П. Наторп пізнішого періоду, О. Лосев у ранніх своїх роботах): ідеї суть скульптурно-смислові статуї, насичені магічними енергіями, або просто боги (у відомому аспекті) [7, с. 170].

Мета та завдання. Метою статті є дослідження гайдеггерівської інтерпретації «ідеї» Платона.

Результати. Гайдеггерівська інтерпретація «ідей» Платона відповідає тому їх розумінню Платоном, яке він розвинув у період створення вчення про ідеї (воно є найближче до феноменологічного методу М. Гайдеггера [4, с. 162]). Як зазначає Платон, згідно з первісною теорією ідей ідея не народжується і не вмирає, не сприймає в себе що-небудь інше, не переходить. Отже, речі виникають «наслідуючи ідеї, прагнучи до неї як до мети; виникнувши, річ стає «причетною» до ідеї; нарешті, чуттєві речі стають подібними з ідеями тільки тоді, коли ідеї «присутні» у них. М. Гайдеггер зазначає, що тлумачення «буття як ідеї» невідкладно змушує порівняти осягнення суцього із зором. За часів Платона греки розуміли пізнання як «якийсь вид зору і споглядання» [13, с. 195]. М. Гайдеггер зазначає, що причина у тлумаченні буття, що задало орієнтири. Далі філософ зазначав: «оскільки буття означає присутність і сталість», «зір найкраще підходить для пояснення природи осягнення присутнього і постійного, оскільки у зорі особливо помітно, що осягнуте знаходиться перед нами [13, с. 195]. Аристотель зазначав, що «саме зір більше всіх інших почуттів сприяє нашому пізнанню і виявляє багато відмінностей» [1, с. 65]. М. Гайдеггер продовжує, що греки роз'яснювали ставлення до суцього через зір не тому, що були «людьми зору», а оскільки осягали буття як суще в присутності і сталості. При цьому філософ підкреслює, що «ідею» Платона ні в якому разі не можна ідентифікувати з уявленнями, які ми як суб'єкти маємо у своїй свідомості. Аналізуючи «Притчу про печеру», М. Гайдеггер пояснює думку Платона про осягнення «людини з печери» зовнішнього світу. Це уявлення відбувається за допомогою виду, який Платон бере не просто як об'єкт зору, але вид для нього має ще також щось від «виступу», через який кожна річ себе «презентує». Виступаючи у своєму вигляді, виявляє себе саме суще. Вид це і є ідея. За Платоном, якби людина не мала їх у погляді, цих дійсних «видів» речей, живих істот, людей, чисел, богів, – то вона ніколи не змогла б сприймати те чи це як будинок, дерево або бога. Зазвичай людина думає, що вона бачить просто цей будинок або те дерево, і так кожне суще [15, с. 255]. Проблема полягає у тому, що людина не здогадується про те, що все те, що вона зі звичною побіжністю шанує за дійсне, вона бачить завжди лише у світлі «ідей». Те, що мислиться і вважається дійсним, тобто видимим, чутним, осягається, насправді залишається, по Платону, силуетом ідеї. Отже, осягнення суцього відбувається шляхом чуттєвого сприйняття.

У праці «Європейський нігілізм» М. Гайдеггер зазначає, що ніяка чуттєвість ніколи не може сприйняти суще як суще. Якщо припустити, що очі наділені здатністю зору, а речі мають свій колір, то все одно ми не зможемо бачити, а фарби не стануть зримими, якщо не буде чогось третього, що за своєю природою призначене для того, щоб уможливити зір і зумовити видимість [11, с. 195].

У «Витоці художнього твору» М. Гайдеггер писав: «...ведення означає, що щось вже побачене в широкому сенсі слова «бачити», тобто означає, що щось перебуває у сприйнятті як такого. Сутність ведення для грецької думки спочиває в «алетеї», або ж в розкритті, розчиненні суцього. На цьому розкритті ґрунтується, ним керується будь-яка установка до суцього «ТЕХНЕ».

Саме починаючи з Платона, згідно з М. Гайдеггером, відбувається зміна в сутності істини, що визначило долю усїєї Західної метафізики. М. Гайдеггер вважає, що знаменита платонівська

«Притча про печеру», прояснює, як відбувається і у чому полягає ця зміна. М. Гайдеггер зазначає, що проникнення у справжній сенс «притчі», що викликає й досі гострі дискусії і різноманітні прочитання, сприяє власному тлумаченню Платоном, наступне за розповіддю [16]. Як стверджує М. Гайдеггер, саме із виникненням теорії ідей Платона починається процес «забуття буття», поняття істини затемнюється розумінням істини як відповідності правильному уявленню (ідеї) [12, с. 345–350]. Замість того щоб від сущого зійти до буття, Платон лише подвоює суще, тобто буття у нього виступає лише сущим іншого роду – ідеями. Ідеї суть те, що робить суще сущим, але саме воно сущим не є, тому коли суще пояснюється з огляду на інше суще, а не з його буття, буття втрачається, починається процес забуття буття – тотальна помилка в західноєвропейській думці, що призвела до нігілізму Ф. Ніцше. Те, що вважалося традиційно найціннішим у вченні Платона, а саме теорія ідей, виявляється фатальною помилкою у пізнанні буття. Але це вчення виникло не на порожньому місці, воно стало результатом деякого досвіду пізнання буття, спочатку, на думку М. Гайдеггера, що містить в собі помилку [4, с. 282]. У листуванні із К. Ясперсом, М. Гайдеггер скаже, що «напад на суще, розкриття сутності техніки починається, прихованим чином, з *Ideia* Платона». Напад на суще полягає вже у тому, що ставлення до нього набуває характеру «захоплення». Сущє, як зазначає М. Гайдеггер, ставиться «тобто залучається до відповіді перед судом обчислення». «При цьому судді можуть і не володіти філософською думкою, ніби вони смиренно схиляються перед природою. Однак це благоговіння, розуміючи онтично, є – онтологічним – по суті захопленням. Ні про що не підозрюючи (тобто забувши про буття), благоговіння тут знаходиться на службі нападу; а це останнє не інсценується виключно людиною. Воно «волиється» буттям, в образі воління» Ось в такому плані М. Гайдеггер і «прагне вирішити це питання» [14, с. 261].

У цьому контексті важливо осмислити, де відбувається ототожнення буття і сущого, і чи дійсно Платон перший, хто «забув про буття»? Важливо відзначити, що в роботі «Європейський нігілізм» М. Гайдеггер зазначає, що Платон визначає буття як «ідею», зримість, вид. Ідея, тобто буття сущого, сприймається як те, що робить суще придатним, щоб бути сущим. У цьому контексті М. Гайдеггер звертає увагу, що буття Платона наділяється принципово важливою особливістю: воно осмислюється таким, що надає можливість і тим самим тут, тобто на початку метафізики, у тлумачення буття привноситься своєрідна двозначність. Тобто М. Гайдеггер акцентує увагу на тому, що буття, з одного боку, є чиста присутність, а з іншого – буття робить можливим суще. Двозначність буття як ідеї (чиста присутність і наділення можливістю) проявляється також і в тому, що завдяки тлумаченню буття як ідеї робиться натяк на «бачення», на пізнання людини. Буття як зрима є присутність, але у той же час є те, що людина ставить перед своїм поглядом [11, с. 211].

Таким чином, слід зазначити, що з «ідеї» Платона відбувається двозначність буття. І, як зазначав О. Дугін, «найстрашніше, що зробив Платон, полягало у тому, що він прирівняв ідею до *Sein*». Своїм рішенням Платон зробив дві доленосні для західноєвропейської філософії онтологічні помилки: він вирішив (імпліцитно) сумніви у питанні про статус на користь сущого, тобто *fysis*; як буття сущого осмислив однозначно як сутність (*Seiendheit*), а потім ототожнив сутність з ідеєю (Платон однозначно говорить про ідею як про сутність). Завдяки цьому подвійному ходу прохід в *Sein*-буття був не зворотно закритий [5, с. 77]. У результаті цього «прирівнювання ідеї до *Sein*», буття до сущого, і відбувається «забуття буття». Проблема ж полягає саме в утриманні подвійності. Відтак М. Гайдеггер і говорить про тотожність і відмінності, віддаючи «першість» першому. М. Гайдеггер зазначає, що саме розходження буття і сущого необхідно розуміти не метафізично, адже це принциповий момент проєкту подолання метафізики. Розрізнення, в якому зазначено, що суще і буття якимось чином рознесені, розділені і разом із тим співвіднесені один з одним, а саме самі по собі, а не на підставі якогось розділення. М. Гайдеггер виходить з того, що саме по собі питання про подолання метафізики історичне, воно виникає у конкретну епоху. Тому питання про сутність подолання метафізики потребує буттєво-історичного осмислення: розгляду історії відношення буття і філософії.

У праці «Вчення Платона про істину» М. Гайдеггер намагається показати, яким чином у філософському мисленні стародавніх греків відбувається поворот від чуттєво-наочного до ра-

ціонального також і в розумінні істини. Він пише, зокрема, що той, хто уважно читав сторінки платонівського діалогу, де наводиться образ печери, не може не погодитися, що у ньому відбилося «для греків само собою зрозуміле» розуміння істини як «несхованість» суцього. Про це свідчить насамперед сам факт звернення Платона до образу печери, освітленої сонцем. Однак, з іншого боку, згідно з М. Гайдеггером, в діалозі виявляється й інше розуміння істини, яке поступово висувається на перший план [3, с. 148]. У статті «М. Гайдеггер і антична філософія» Р. Габітова зазначає, що, на думку мислителя, у Платона «несхованість» потрапляє залежно від «ідей», «форми» речі, оскільки повинна розкритися, проявити себе вже не сама річ (сущє), а її ідея. Таке зміщення відбувається тому, що для Платона «буттям» володіє лише ідея речі, а не сама річ («ідея» – це сущє всього суцього»). У зв'язку з цим, як пише М. Гайдеггер, істина співвідноситься вже не з річчю (сущим), а з «ідеєю» речі. Тепер, щоб розкрити істину речі, необхідно розкрити «побачити» її ідею (її форму, вид). Тому постає питання про правильність цього бачення. Так, у філософії Платона, за М. Гайдеггером, змінюється розуміння сутності істини. Істиною стає «правильність вислуховування і вираження» [3, с. 148].

Згідно з М. Гайдеггером сам термін «істина» або «алетейя», означає «непотаєнність». М. Гайдеггер зазначав, що відкритість як внутрішня можливість для правильності має основу у свободі. Сутність істини є свобода. Свобода у цьому сенсі означає: бути дистанційним, мати перед собою вільний простір. Дистанційність, що забезпечує такий вільний простір, М. Гайдеггер також називає відкритістю. Тільки у цій відкритості і можлива гра приховування і розкриття. Не будь цієї відкритості, людина не могла б відрізнити себе від того, що її оточує [10, с. 302]. Платон зображує у «Притчі про печеру» «кілька ступенів, переходів» непотайного «і відповідного виду істини. На першій ступені люди живуть у печері у полоні того, що їм найближчим чином відомо і що перед нами безпосередньо постає. Далі, коли з них зняті кайдани, вони бачать самі речі, що проносяться позаду них. На третій ступені, поза печерою, на волі речі виступають вже не тільки в штучному мерехтінні багаття, розташованого всередині печери, але в сонячному світлі, представляючи вже в своєму «вигляді», і тут сущє саме показує себе [16, с. 166]. Однак, якщо ми не будемо задовольнятися буквальним перекладом слів «алетейя», і «пайдейя», якщо, навпаки, предметну сутність слів ми будемо мислити, виходячи з міркувань греків, то «освіта» і «істина» перебувають в сутнісній єдності. Термін «Пайдейя» не піддається перекладу. Це, по суті, є деяким переходом. М. Гайдеггер зазначав, що еквівалент цьому терміну є «освіта». «При цьому, – продовжує М. Гайдеггер, – ми повинні повернути цьому слову його первісну смислову силу і забути про те тлумачення, яке воно набуло пізніше, в ХІХ столітті. «Освіта говорить про дві речі: по-перше, слово» освіта «є субстантив від утворювати. Але в той же час це «утворювати» утворює (карбує) виходячи з упередженої примірки на деякий вигляд, який називається тому первообразом, зразком. «Освіта» є відразу і утворенням, і супроводжує її формування образу. Суттєва протилежність «освіті» «є» безосвіченість [15, с. 260]. Ідея «Притчі про печеру» полягає у тому, щоб наочно зробити зримою сутність «пайдейї». М. Гайдеггер зазначав, що сутність «пайдейї» полягає не в тому, щоб «голі пізнання всипати в непідготовлену душу, як в перший-ліпший порожній посуд. Справжня освіта, навпаки, захоплює і звертає саме душу загалом, переставляючи людину на місце, належного їй суті і змушуючи в ньому обживатися. У діалозі «Держава» Платон зазначав, що у кожного в душі є така здатність; є у душі і знаряддя, що допомагає кожному навчитися. Але як оку неможливо повернутися від мороку до світла інакше ніж разом з усім тілом, так само потрібно відвернутися всією душею від того, що стає: тоді здатність людини до пізнання зможе витримати споглядання буття [9, с. 299].

М. Гайдеггер звертав увагу, що «пайдейя» містить в собі істотний зворотний зв'язок з безосвіченістю. Таким чином, слід зробити висновок про те, що М. Гайдеггер дійсно, як писав Р. Сафранскі, випробував великий вплив філософії Платона, наприклад, розуміючи філософію швидше за все як виховання, освіту і приписуючи їй політичні завдання, М. Гайдеггер однозначно встає на бік Платона. Для нього філософія становила суттєву частину педагогічного проєкту, завдання якого він бачив у підготовці політичних експертів та вихованні царя-філосо-

фа за допомогою діалектики [8, с. 412]. У питанні про можливість держави, згідно з інтерпретацією М. Гайдеггера, початковим є наступний принцип: справжніми хранителями людського буття-один-з-одним в єдності polis'а необхідно повинні бути філософи [8, с. 420].

Висновки. М. Гайдеггер писав (у листуванні з К. Ясперсом) про те, що «цілком присвятив себе грекам». Він зазначав: «невелике» моє все більше розчиняється для мене у цій суворій атмосфері. Чи вдасться в наступні десятиліття створити для філософії ґрунт і простір? Чи прийдуть люди, які несуть в собі далеке призначення?[14, с. 219]. Як зазначав Р. Сафранські, М. Гайдеггер, випробувавши колосальний вплив філософії Платона, задавався питанням про те, чи зуміє він додати до філософії греків, зокрема до Платона, що-небудь своє, нове? [10, с. 297]. М. Гайдеггер звертається до античної філософії не тільки для того, щоб «захопитися багатством» її ідейного змісту. Саме в античній філософії він прагне знайти теоретичне підтвердження своєї філософської онтогносеологічної концепції. З погляду М. Гайдеггера його вчення про буття означає, з одного боку, розрив з усією попередньою (починаючи із Сократа) раціоналістичною філософською традицією, з іншого – продовженням досократівської лінії в філософії саме в тому її аспекті, який до цих пір нібито був «забутий», тобто в аспекті дорефлексивного образно-поетичного сприйняття світу. М. Гайдеггер особливо приділяє увагу питанню про шляхи пізнання цього «буття», яке може розгортатися тільки по лінії дорефлексивного його розуміння.

Список використаних джерел

1. Аристотель. Метафизика Поэтика. Сочинения: В 4-х т. / Аристотель. Москва : Мысль, 1976. Т. 1. С. 65–376.
2. Бердяев Н. Опыт эсхатологической метафизики. Париж : YMCA-PRESS, 1947. 219 с.
3. Габитова Р.М. М. Хайдеггер и античная философия. *Вопросы философии*. 1972. № 11. С. 145–150.
4. Голбан Н.В. М. Хайдеггер как антиплатоник. *Вестник Русской христианской гуманитарной академии*. 2011. № 4. Т. 12. С. 282–285.
5. Дугин А.Г. Мартин Хайдеггер: философия другого Начала. Москва : Академический проект, 2010. 391 с.
6. Кант И. Критика чистого разума. Москва : Изд-во Эксмо, 2006. 736 с.
7. Лосев А.Ф. История античной эстетики. Ранняя классика. Москва : ООО «Издательство АСТ»; Харьков : Фолио, 2000. 624 с.
8. Михайловский А.В. Философия как эзотерическое знание: к интерпретации притчи о пещере у М. Хайдеггера. Платоновский сборник: в 2 т. М., СПб: РГГУ-РХГА, 2013. Т. 2. С. 410–437.
9. Платон. Государство. Сочинения в четырех томах / Платон. СПб: Изд-во С.-Петерб. ун-та; «Изд-во Олега Абышко», 2007. Т. 3. Ч. 1. С. 97–494.
10. Сафрански Р. Хайдеггер: германский мастер и его время. Москва : Молодая гвардия, 2005. 614 с.
11. Хайдеггер М. Европейский нигилизм. Ницше и пустота / М. Хайдеггер. Москва : Алгоритм. Эксмо, 2006. С. 79–298.
12. Хайдеггер М. Исток художественного творения. Москва : Академический проект, 2008.
13. Хайдеггер М. Ницше. Санкт-Петербург : «Владимир Даль», 2007. Т. 2. 435 с.
14. Хайдеггер М. Переписка, 1920-1963. Москва : Ad Marginem, 2001. 415 с.
15. Хайдеггер. М. Учение Платона об истине. Историко-философский ежегодник. Москва : Наука, 1986. С. 255–275.
16. Чубукова Е.И. М.Хайдеггер об истоках метафизики в учении Платона. URL: <http://www.plato.spbu.ru/АКАДЕМИА/akademia3/08.htm> (дата звернення: 24.09.20).

References

1. Aristotel'. *Metafizika Poetika. Sochineniya: V 4-h t. [Metaphysics, Poetics, Selected Writings in 4 Volumes]* / Aristotel'. Moscow : Mysl', 1976. Volume 1. P. 65–376 [in Russian].
2. Berdyayev N. *Opyt eskhatologicheskoy metafiziki [An Essay on Eschatological Metaphysics]*. Paris : YMCA-PRESS, 1947. 219 p. [in Russian].

3. Gabitova R.M. *M.Heidegger i antichnaya filosofiya [M.Heidegger and Ancient Philosophy]*. –Voprosy filosofii (Philosophy Matters). Moscow, 1972. № 11. P. 145–150 [in Russian].
4. Golban N.V. *M.Heidegger kak antiplatonik [M.Heidegger as an anti-Platonic]* Vestnik Russkoj hristianskoj gumanitarnoj akademii. 2011. № 4. T. 12. P. 282–285 [in Russian].
5. Dugin A.G. *Martin Hajdegger: filosofiya drugogo Nachala [Martin Heidegger: The Philosophy of Another Beginning]*. Moscow : Akademicheskij proekt, 2010. 391 p. [in Russian].
6. Kant I. *Kritika chistogo razuma [Critique of Pure Reason]*. Moscow : Izd-vo Eksmo, 2006. 736 p. [in Russian].
7. Losev A.F. *Istoriya antichnoj estetiki. Rannyyaya klassika [The History of Ancient Aesthetics. Early Classic]*. Moscow : OOO «Izdatel'stvo ACT»; Har'kov: Folio, 2000. 624 p. [in Russian].
8. Mihajlovskij A.V. *Filosofiya kak ezotericheskoe znanie: k interpretacii pritchi o peshchere u M. Hajdeggera [Philosophy as an Esoteric Knowledge: concerning M.Heidegger's interpretation of the Myth of the Cave]*. Platonovskij sbornik: v 2 t. Moscow, Saint-Petersburg: RGGU-RHGA, 2013. B. 2. P. 410–437 [in Russian].
9. Platon. *Gosudarstvo. Sochineniya v chetyrekh tomah [Republic. Writings in 4 Volumes]* / Platon. Saint-Petesburg: Izd-vo S.-Peterb. un-ta; «Izd-vo Olega Abyshko», 2007. B. 3. PART. 1. P. 97–494 [in Russian].
10. Safranski P. *Hajdegger: germanskij master i ego vremena [Heidegger: A Master from Germany]*. Moscow : Molodaya gvardiya, 2005. 614 p.[in Russian].
11. Hajdegger M. *Evropejskij nihilizm. Nicshe i pustota [European Nihilism. Nietzsche and Nothingness]* / M. Hajdegger. Moscow: Algoritm. Eksmo, 2006. P. 79–298. [in Russian].
12. Hajdegger M. *Istok hudozhestvennogo tvoreniya [Origin of the work and art]*. Moscow: Akademicheskij proekt, 2008. [in Russian].
13. Hajdegger M. *Nicshe [Nietzsche]*. Saint-Petersburg: «Vladimir Dal'», 2007. B. 2. 435 p. [in Russian].
14. Hajdegger M. *Perepiska, 1920-1963 [Correspondence, 1920-1963]*. Moscow: Ad Marginem, 2001. 415 p. [in Russian].
15. Hajdegger. M. *Uchenie Platona ob istine [Plato's Doctrine of Truth]*. Istoriko-filosofskij ezhegodnik. Moscow : Nauka, 1986. P. 255–275. [in Russian].
16. Chubukova E.I. *M.Hajdegger ob istokah metafiziki v uchenii Platona [M.Heidegger concerning origins of metaphysics in Plato's doctrine]* URL: <http://www.plato.spbu.ru/AKADEMIA/akademia3/08.htm> (data zvernennya: 24.09.20). [in Russian].

Dankanich Mariia Serhiivna

Postgraduate Student at the Department of Philosophy
Oles Honchar Dnipro National University
72, Gagarin avenue, Dnipro, Ukraine

HEIDEGGER'S INTERPRETATION OF PLATO'S "IDEA"

According to M. Heidegger, because of Plato's theory of ideas the process of oblivion of being begins and the concept of truth as uncovered is obscured by the understanding of truth as corresponding to the correct representation (idea.) This is the very place where the process of forgetting being begins and eventually led to a total error in Western European thought (Nietzsche's nihilism). What was traditionally considered the most valuable thing in Plato's teaching, namely the theory of ideas, turns out to be a fatal error in the knowledge of being. But this teaching did not arise out of nowhere, it was the result of some experience of cognition of being, initially, according to Heidegger, containing a flaw. M. Heidegger notes that Plato's being is endowed with a fundamentally important feature: it is interpreted as giving a possibility, and thus here, that is, at the beginning of metaphysics, a kind of ambiguity is introduced into the interpretation of being, namely: being, on the one hand, is pure presence, and on the other, being makes existing possible. The ambiguity of being as an idea (pure presence and empowerment) also manifests itself in the fact that through the interpretation of being as an idea, an allusion is made to "looking", to the knowledge of man. Being as visible is a presence, but at the same time it is something that a person puts before his eyes. M. Heidegger turns to ancient philosophy not only to "admire the richness" of its ideological content. German thinker seeks to find

theoretical confirmation of his philosophical ontogenoseological concept in ancient Greek philosophy. From the point of view of M. Heidegger, his doctrine of existence means, on the one hand, a break with the whole previous (starting with Socrates) rationalist philosophical tradition. On the other - the continuation of the pre-Socratic line in philosophy in its aspect, which until now was supposed to be "Forgotten", therefore, in the aspect of pre-reflexive figurative-poetic perception of the world. M. Heidegger pays special attention to the question of ways of knowing this "being", which can unfold only along the lines of its pre-reflexive understanding.

Key words: *idea, oblivion of being, Plato's philosophy, interpretation.*